Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise
ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus eelnõu
seletuskirja juurde
Lisa 3

Direktiivi ülevõtmise vastavustabel

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv (EL) 2024/2841, 23. oktoober 2024, millega luuakse Euroopa puudega inimese kaart ja Euroopa puudega inimese parkimiskaart

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv (EL) 2024/2841
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX:32024L2841

EL-i õigusakti norm	**EL-i õigusakti normi ülevõtmise kohustus**	**EL-i õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad ja kehtivad riigisisesed õigusaktid**	**Kommentaarid**
Artikkel 1 Reguleerimisese			
p a) õigusnormid, millega reguleeritakse puudestaatust või puudel põhinevat spetsiifilistele teenustele õigust tõendava Euroopa puudega inimese kaardi väljastamist, et edendada puuetega inimeste liikumisvabadust ja hõlbustada puuetega inimeste lühiajalist viibimist muus kui nende elukohaliikmesriigis, pakkudes neile võrdse võimaluse kasutada eritingimusi või eeliskohtlemist seoses teenuste, tegevuse või rajatistega, sealhulgas juhul, kui neid pakutakse tasuta, mida pakutakse või mis on ette nähtud puuetega inimestele selles liikmesriigis, sealhulgas abiloomi kasutavatele puuetega inimestele, ja kohaldatavuse korral puuetega inimesi saatvatele või abistavatele isikutele, sealhulgas nende isiklikele abistajatele;	jah	Eelnõu § 1 p 2 ja 3 (PISTS §§ 2^5, 14^1, 14^2 ja 14^6)	

p b) õigusnormid, millega reguleeritakse puuetega inimestele ette nähtud parkimistingimuste ja -rajatiste kasutamise õigust tõendava Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väljastamist, et edendada puuetega inimeste liikumisvabadust ning hõlbustada puuetega inimeste lühiajalist viibimist muus kui nende elukohaliikmesriigis, pakkudes neile võrdse võimaluse kasutada parkimistingimusi ja -rajatisi, mida pakutakse või mis on ette nähtud puuetega inimestele selles liikmesriigis ning kohaldatavuse korral puuetega inimesi saatvatele või abistavatele isikutele, sealhulgas nende isiklikele abistajatele;	jah	Eelnõu § 2 p 6 ja 8 (LS §§ 68, 166, 167 ja 167[4])	
c) Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi ühtsed näidised	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)	Seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“	Kaartidele kehtestatavad nõuded on ära toodud direktiivi lisades.
Artikkel 2 Kohaldamisala			
lg 1 Käesolevat direktiivi kohaldatakse parkimistingimuste ja -rajatiste ning kõigi olukordade suhtes, kus avaliku sektori asutused või eraettevõtjad pakuvad puuetega inimestele eritingimusi või eeliskohtlemist seoses järgmiste teenuste, tegevuse ja rajatiste kasutamisega lühiajalise viibimise kontekstis:	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 3) ja § 2 p 6	
a) teenused ELi toimimise lepingu artikli 57 tähenduses	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 2 p 1)	

b) reisijateveoteenused,	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 2 p 2) ja § 4 p 1 ja 2 (ÜTS §§ 32 ja 34)	
c) muu tegevus ja rajatised, sealhulgas juhul, kui neid ei pakuta tasu eest.	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 2 p 3) ja § 3 p 1 (MuuS § 20 lg 3 p 1)	
lg 2 Liikmesriigid kohaldavad käesolevat direktiivi liidu liikuvusprogrammis osalevate Euroopa puudega inimese kaardi või Euroopa puudega inimese parkimiskaardi omajate suhtes kõnealuse programmi kestuse jooksul lühiajalisest viibimisest pikemate ajavahemike suhtes. Liikmesriigid võivad samuti otsustada kohaldada käesolevat direktiivi nende territooriumi külastavate või seal viibivate Euroopa puudega inimese kaardi või Euroopa puudega inimese parkimiskaardi omajate lühiajalisest viibimisest pikemate ajavahemike suhtes	Esimene lause kohustuslik, teine valikuline	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 1)	Eesti ei rakenda Euroopa puudega inimese parkimiskaardi osas lühiajalise viibimise kontrolli nõuet, kuna ei ole võimalik kontrollida, kui kaua teise Euroopa liikmesriigi elainik on Eestis viibinud.
lg 3 Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmise suhtes:	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 5)	
p a) määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 kohased sotsiaalkindlustushüvitised;	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 5 p 1)	
p b) spetsiaalsed osamakselised või mitteosamakselised rahalised või mitterahalised hüvitised sotsiaalkindlustuse, sotsiaalkaitse või tööhõive valdkonnas;	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 5 p 2)	

p c) direktiivi 2004/38/EÜ artikli 24 lõikega 2 hõlmatud sotsiaalabi;	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 5 p 3)	
p d) tasulised või tasuta teenused, mida osutatakse puuetega inimeste pikaajaliseks kaasamiseks, puuetega toimetulekuks ja rehabiliteerimiseks;	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 5 p 4)	
p e) eritingimused või eeliskohtlemine, et puuetega inimesed saaksid kasutada teenuseid, mida pakutakse nende individuaalsete vajaduste alusel ja täiendavate kriteeriumide täitmise korral, tuginedes spetsiifiliste teenuste saamise õiguse individuaalsele hindamisele või sellekohasele otsusele.	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 5 p 5)	
lg 4. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide pädevust määrata kindlaks puudestaatuse või puudel põhineva spetsiifiliste teenuste saamise õiguse hindamise ja tunnustamise tingimused või tingimused, mille alusel antakse õigus puuetega inimestele ettenähtud parkimistingimustele ja -rajatistele. Direktiiv ei mõjuta liikmesriikide pädevust väljastada puuetega inimestele riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil puudetõendit, puudega inimese kaarti või muud puuetega inimeste ametlikku dokumenti, sealhulgas otsust, mis käsitleb puudel põhinevat õigust spetsiifilistele teenustele.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		

lg 5 Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide pädevust tagada puuetega inimestele, sealhulgas abiloomi kasutavatele puuetega inimestele, neid saatvatele või abistavatele isikutele, sealhulgas nende isiklikele abistajatele, erisoodustusi või konkreetseid soodustingimusi või eeliskohtlemist, nagu tasuta ligipääs või vähendatud tariifid, ega liikmesriikide pädevust nende tagamist nõuda.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		
lg 6 Käesolev direktiiv ei piira puuetega inimeste või neid saatvate või abistavate isikute, sealhulgas nende isiklike abistajate või abiloomade õigusi, mis võivad põhineda muudel liidu õiguse või liidu õigust rakendavate riigisisese õiguse sätetel, sealhulgas õigusi, millega nähakse ette erisoodustused, eritingimused või eeliskohtlemine. Euroopa puudega inimese kaarti ei tohi nõuda puude tõendamiseks, et saada käesolevas lõikes osutatud selliseid õigusi või neid kasutada, mille puhul võib liidu õiguse kohaselt nõuda puudetõendit, puudega inimese kaarti või muud puuetega inimeste ametlikku dokumenti, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik otsustab ühendada oma riikliku puudetõendi, puudega inimese kaardi või muu puuetega inimeste ametliku dokumendi Euroopa puudega inimese kaardiga.	Esimene lause ei tule üle võtta (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril), ülejäänud säte jah.	Eelnõu § 1 p 2 (PISTS § 2^5 lg 1) ja p 13 (PISTS § 14^1 lg-d 1–4)	Eestis jääbki ainult EL kaart, siseriiklikku kaarti ei jää
Artikkel 3 Mõisted			
p 1)„liidu kodanik“ – isik, kellel on mõne liikmesriigi kodakondsus;	jah	ELKS § 1 lg 2 defineeritud, seega kehtivas õigusruumis olemas	
p 2 „pereliige“ – direktiivi 2004/38/EÜ artikli 2 punktis 2 määratletud pereliige või vaba liikumise õigust kasutava liidu kodaniku pereliige kõnealuse direktiivi artikli 3 lõike 2 tähenduses, olenemata nende kodakondsusest;	jah	ELKS § 3 defineeritud, seega kehtivas õigusruumis olemas	

p 3) „puuetega inimesed“ – isikud, kellel on pikaajaline füüsiline, vaimne, intellektuaalne või meeleline kahjustus, mis koostoimel mitmesuguste takistustega võib tõkestada nende täielikku ja tegusat osalemist ühiskonnaelus teistega võrdsetel alustel;	jah	Defineeritud PISTS § 2 lg 1 ja VõrdKS § 5, seega kehtivas õigusruumis olemas	
p 4) „isiklik abistaja“ – isik, kes saadab või abistab puudega inimest ning keda tunnustatakse sellena vastavalt riigisisesele õigusele või tavale;	jah	Defineeritud SHS § 27 lg 2, seega kehtivas õigusruumis olemas.	
p 5) „eritingimused või eeliskohtlemine“ – konkreetsed, sealhulgas mis tahes rahaliste tingimustega seotud tingimused, või mis tahes abi ja toetusega seotud erikohtlemine, mida pakutakse puuetega inimestele või, kui see on kohaldatav, neid saatvatele või abistavatele isikutele, sealhulgas isiklikele abistajatele või abiloomadele, olenemata sellest, kas eritingimusi ja eeliskohtlemist pakutakse vabatahtlikult või need on kehtestatud õigusliku kohustuse alusel;	jah	Mõistet „eritingimused või eeliskohtlemine“ ei ole vaja Eesti õiguses eraldi üle võtta, kuna tegemist on direktiivi kohaldamisala piiritleva koondmõistega, mis ei anna isikule iseseisvat õigust konkreetsele soodustusele ega pane teenuseosutajale kohustust uusi soodustusi kehtestada. Direktiivi nõuded rakenduvad Eestis konkreetsetele seadusest, muust õigusaktist või teenuseosutaja vabatahtlikust otsusest tulenevatele soodustustele, abile ja toetusele, nagu tasuta või soodushinnaga sissepääs, eelisjärjekord või saatja ja abi- või juhtkoeraga seotud	

		tingimused.Eesti õigusaktides sätestatakse asjaomased eritingimused ja soodustused konkreetsete õiguste ning kohustustena. Seetõttu ei ole direktiivi üldise koondmõiste kordamine vajalik. Mõiste ülevõtmata jätmine ei kitsenda direktiivi kohaldamisala: Euroopa puudega inimese kaardi omaniku suhtes tuleb kohaldada samu asjaomaseid eritingimusi ja eeliskohtlemist, mida Eestis pakutakse võrreldavas olukorras riigisisese puude tõendamise alusel.	
p 6) „parkimistingimused ja -rajatised“ – parkimiskoht, mis on ette nähtud puuetega inimestele või kohaldatavuse korral neid saatvale või abistavale isikule, sealhulgas isiklikule abistajale, eksklusiivselt või üldiselt, samuti kõik sellega seotud parkimissoodustused või soodustingimused puuetega inimestele, olenemata sellest, kas neid pakutakse vabatahtlikult või need on kehtestatud õigusliku kohustuse alusel;	jah	Parkimistingimusi täiendatakse eelnõu § 2 p 6 ja 8 (LS § 68 ja § 167)	
p 7) „lühiajaline viibimine“ – kuni kolmekuuline külastus või viibimine teises liikmesriigis;	jah	Tuletatav ELKS § 7 lg 2, mille järgi peab Euroopa Liidu kodanik hiljemalt kolme kuus möödumisel oma elukoha registreerima.	

p 8) „abiloom“ – loom, kes osutab abi või täidab ülesandeid puudega inimese heaks kooskõlas liikmesriigi õiguse ja tavaga.	jah	Eesti õiguses vastab direktiivis kasutatud mõistele „abiloom“ abi- või juhtkoer, kes on välja õpetatud puudega inimese abistamiseks või tema eest konkreetsete ülesannete täitmiseks. Muude loomaliikide käsitamine abiloomana ei ole Eesti õiguses ette nähtud. Seetõttu hõlmab direktiivis sätestatud abilooma mõiste Eestis abi- ja juhtkoeri.	
Artikkel 4 Soodustatud isikud - Käesolevat direktiivi kohaldatakse:			
p a) liidu kodanike ja pereliikmete suhtes, kelle puudestaatust või puudel põhinevat õigust spetsiifilistele teenustele on elukohaliikmesriigi pädevad asutused või organid tunnustanud, sealhulgas puudetõendi, puudega inimese kaardi või muu ametliku dokumendiga, mis on välja antud vastavalt riigi pädevusele, tavale ja korrale, ning neid saata või abistada võiva ühe või vajaduse korral mitme isiku, sealhulgas isiklike abistajate või abiloomade suhtes, nagu võib olla märgitud nende Euroopa puudega inimese kaardi A-tähega;	Jah	Eelnõu § 1 p 2 (PISTS § 2^5 lg 1) ja p 3 (PISTS § 14^1 lg-d 1–4)	

p b) liidu kodanike ja pereliikmete suhtes, kelle õigust puuetega inimestele ettenähtud parkimistingimustele ja -rajatistele tunnustavad nende elukohaliikmesriigis pädevad asutused või organid, sealhulgas puudega inimese parkimiskaardi või muu dokumendi abil, mis on välja antud vastavalt riigi pädevusele, tavale ja korrale, ning neid saata või abistada võivate muude isikute, sealhulgas isiklike abistajate suhtes.	Jah	Eelnõu § 2 p 8 (LS § 167 lg 3 p 2ja lg 4)	
Seoses esimese lõigu punktiga a võib vastavalt riiklikule õigusele ja tavale tähe „A“ lisada Euroopa puudega inimese kaardile ka suurema toetusevajadusega puuetega inimeste jaoks.	valikuline	Eelnõu § 1 p 2 (PISTS § 2^5 lg 3)	
Artikkel 5 Puuetega inimeste võrdne võimalus kasutada eritingimusi või eeliskohtlemist			
lg 1 Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et Euroopa puudega inimese kaardi omajatele, kes reisivad liikmesriiki või külastavad liikmesriiki, mille elanikud nad ei ole, antakse õigus kasutada artikli 2 lõikes 1 osutatud teenuste, tegevuse ja rajatistega seotud eritingimusi või eeliskohtlemist võrdsetel tingimustel nendega, mis on ette nähtud puuetega inimestele, kellel on puudetõend, puudega inimese kaart või olemasolu korral muu ametlik dokument, mis kinnitab nende puudestaatust või puudel põhinevat spetsiifiliste teenuste saamise õigust selles liikmesriigis.	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^1 lg 1)	

lg 2 Kui käesolevas direktiivis või muudes liidu õigusnormides ei ole sätestatud teisiti, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed selle tagamiseks, et kui lõikes 1 osutatud eritingimused või eeliskohtlemine hõlmavad soodustingimusi puuetega inimesi saatvatele või neid abistavatele isikutele, sealhulgas isiklikele abistajatele, või konkreetseid tingimusi abiloomadele, pakutakse neid soodus- või eritingimusi Euroopa puudega inimese kaardi omajaid saatvatele või abistavatele isikutele, sealhulgas isiklikele abistajatele või abiloomadele, võrdsetel tingimustel Euroopa puudega inimese kaardi omajaga.	jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14[1] lg 4), § 3 p 1 (MuuS § 20 lg 3 p 1) ja § 4 p 2 (ÜTS § 34 p-d 3–5)	
Artikkel 6 Puuetega inimeste võrdne võimalus kasutada parkimistingimusi ja -rajatisi			
lg 1 Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et Euroopa puudega inimese parkimiskaardi omajatele, kes reisivad liikmesriiki või külastavad liikmesriiki, mille elanikud nad ei ole, antakse õigus kasutada puuetega inimestele mõeldud parkimistingimusi ja -rajatisi võrdsetel tingimustel nendega, mis on selles liikmesriigis ette nähtud seal välja antud puudega inimese parkimiskaartide omajatele.	jah	Eelnõu § 2 p 8 (LS § 167 lg 3 p 2)	
lg 2 Kui käesolevas direktiivis või muudes liidu õigusnormides ei ole sätestatud teisiti, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed selle tagamiseks, et kui lõikes 1 osutatud parkimistingimused ja -rajatised hõlmavad soodustingimusi puuetega inimesi saatvatele või neid abistavatele isikutele, sealhulgas isiklikele abistajatele, pakutakse neid soodustingimusi Euroopa puudega inimese parkimiskaardi omajaid saatvatele või abistavatele isikutele, sealhulgas isiklikele abistajatele, võrdsetel tingimustel Euroopa puudega inimese parkimiskaardi omajaga.	jah	Eelnõu § 2 p 8 (LS § 167 lg 3)	

Artikkel 7 Euroopa puudega inimese kaardi vorm, vastastikune tunnustamine, väljastamine ja kehtivus			
lg 1 iga liikmesriik võtab kasutusele Euroopa puudega inimese kaardi füüsilise versiooni, järgides I lisas sätestatud ühtset standardset ja ligipääsetavat vormingut. Liikmesriigid lisavad kaardi füüsilisse versiooni ruutkoodi ja muud digielemendid, milles kasutatakse pettuse vältimiseks ja selle vastu võitlemiseks elektroonilisi vahendeid, nagu on sätestatud lõike 7 punktis a osutatud delegeeritud õigusaktides, tehes seda mõistliku aja jooksul pärast nende vastuvõtmist ja **mitte hiljem kui 5. juunil 2028**.	Jah	Eelnõu § 1 p 2 (PISTS § 2^5 lg 2, § 14^5) ja seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“	
lg 2 Liikmesriikide väljastatud Euroopa puudega isiku kaarte tunnustatakse vastastikku kõigis liikmesriikides.	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^1 lg 1)	
lg 3 Liikmesriikide pädevad asutused või organid väljastavad, pikendavad või tunnistavad kehtetuks Euroopa puudega inimese kaardi kooskõlas oma riiklike normide, korra ja tavaga. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2016/679 kohaldamist, tagavad liikmesriigid käesoleva direktiivi otstarbel kogutud ja salvestatud isikuandmete turvalisuse, tervikluse, ehtsuse ja konfidentsiaalsuse. Euroopa puudega inimese kaardi väljastamise eest vastutavat pädevat asutust või organit loetakse määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 7 määratletud vastutavaks töötlejaks ning ta vastutab isikuandmete töötlemise eest. Koostöö väliste teenusepakkujatega ei välista liidu või liikmesriigi õigusest tulenevat liikmesriigi vastutust isikuandmetega seotud kohustuste täitmata jätmise eest.	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS §§ 14^2, 14^3 ja 14^4)	

lg 4 Euroopa puudega inimese kaardi väljastab või seda pikendab elukohaliikmesriik otse või puuetega inimese või riikliku õiguse alusel volitatud isiku taotluse alusel. Kui Euroopa puudega inimese kaarti ei väljastata otse, teavitatakse puuetega inimesi võimalusest kaarti taotleda. See väljastatakse või seda pikendatakse soodustatud isikule tasuta sama ajavahemiku jooksul, mida kohaldatakse puudetõendite, puudega inimese kaartide või muude ametlike dokumentide väljastamisel või menetluses, millega tunnustatakse puudestaatust või puudel põhinevat õigust spetsiifilisetele teenustele. Liikmesriigid võivad otsustada, et kaotsimineku või kahjustumise korral nõutakse Euroopa puudega inimese kaardi uuesti väljastamisega seotud kulude eest tasu. Kui sellist tasu nõutakse, tagavad liikmesriigid, et tasu ei ületa asjaomaseid halduskulusid ega takista ega heiduta puuetega inimesi taotlemast Euroopa puudega inimese kaardi uuesti väljastamist	Jah /kaardi asendamise tasu valikuline	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^2 lg-d 1–4) koosmõjus PISTS §-dega 2^2–2^4	Eestis on kaardi väljastamine ka kaotsimineku ja kahjustumise korral tasuta.
lg 5 Euroopa puudega inimese kaart väljastatakse füüsilise versioonina ja seda täiendatakse ligipääsetava digiversiooniga mõistliku aja jooksul pärast seda, kui komisjon on kehtestanud artikli 9 lõikes 2 osutatud tehnilise kirjelduse. Puuetega inimestele antakse võimalus taotleda kas kaardi füüsilist või digiversiooni või mõlemat. Digiversioon ei tohi sisaldada rohkem isikuandmeid kui I lisas sätestatud füüsilise versiooni jaoks ette nähtud andmed. Selles digiversioonis sisalduvad isikuandmed krüpteeritakse ja võetakse tehnilised ettevaatusabinõud tagamaks, et andmekandjat loevad vaid volitatud isikud.	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^2 lg 2, § 14^5)	

lg 6 Euroopa puudega inimese kaardi kehtivusaja määrab kindlaks väljastav liikmesriik. Liikmesriigid tagavad, et Euroopa puudega inimese kaardil on pikim võimalik kehtivusaeg, võttes kohaldatavuse korral arvesse puuetega inimeste elukohaliikmesriigi pädeva asutuse või organi välja antud puudestaatust või õigust spetsiifilistele teenustele tunnustava puudetõendi, puudega inimese kaardi või muu ametliku dokumendi kehtivusaega või menetluse kestust	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^2 lg 4)	
lg 7 Hiljemalt 5. detsembriks 2025 võtab komisjon kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusaktid käesoleva direktiivi täiendamiseks, et	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
p a) määrata kindlaks Euroopa puudega inimese kaardi füüsilise versiooni ruutkood ja asjakohasel juhul muud tehnika tipptasemele vastavad digielemendid, milles kasutatakse elektroonilisi vahendeid, et ennetada pettusi ja nende vastu võidelda, ning	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
p b) määrata kindlaks digielemendid, mis tagavad Euroopa puudega inimese kaardi füüsilise versiooni turvalisuse, sealhulgas asjakohased määruse (EL) 2016/679 kohased isikuandmete turvameetmed, ning koostalitlusvõimega seotud küsimused, nagu liidu ühtsed rakendused kaardi füüsilise versiooni digielementides sisalduvate andmete lugemiseks, milles kasutatakse elektroonilisi vahendeid pettuse vältimiseks ja selle vastu võitlemiseks.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused

lg 8 Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi muutmiseks, muutes I lisas esitatud Euroopa puudega inimese kaardi standardvormi andmevälju, kui selline muutmine on vajalik, et kohandada vormingut tehnika arenguga, et vältida võltsimist ja pettust, tegeleda kuritarvitamise või väärkasutusega või tagada koostalitlusvõime. Neis delegeeritud õigusaktides antakse liikmesriikidele piisavalt aega selliste muudatuste rakendamiseks.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
Artikkel 8 Euroopa puudega inimese parkimiskaardi vorm, vastastikune tunnustamine, väljastamine ja kehtivus			
lg 1 iga liikmesriik võtab kasutusele Euroopa puudega inimese parkimiskaardi füüsilise versiooni, järgides II lisas sätestatud ühtset standardset ja ligipääsetavat vormingut. Liikmesriigid lisavad kaardi füüsilisse versiooni ruutkoodi ja muud digielemendid, milles kasutatakse pettuse vältimiseks ja selle vastu võitlemiseks elektroonilisi vahendeid, nagu on sätestatud lõike 7 punktis a osutatud delegeeritud õigusaktides, mõistliku aja jooksul pärast nende vastuvõtmist ja **mitte hiljem kui 5. juunil 2028**.	Jah	Eelnõu § 2 p 8 (LS § 167 lg 7, § 167^3) ning seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“	
lg 2 Liikmesriikide väljastatud Euroopa puudega inimese parkimiskaarte tunnustatakse vastastikku kõigis liikmesriikides	Jah	Eelnõu § 2 p 8 (LS § 167 lg 3 p 2)	

lg 3 Liikmesriikide pädevad asutused või organid väljastavad, pikendavad või tunnistavad kehtetuks Euroopa puudega inimese parkimiskaarte kooskõlas oma riiklike normide, korra ja tavaga. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2016/679 kohaldamist, tagavad liikmesriigid käesoleva direktiivi otstarbel kogutud ja salvestatud isikuandmete turvalisuse, tervikluse, ehtsuse ja konfidentsiaalsuse. Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väljastamise eest vastutavat pädevat asutust või organit loetakse määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 7 määratletud vastutavaks töötlejaks ning ta vastutab isikuandmete töötlemise eest. Koostöö väliste teenusepakkujatega ei välista liidu või liikmesriigi õigusest tulenevat liikmesriigi vastutust isikuandmetega seotud kohustuste täitmata jätmise eest.	Jah	Eelnõu § 2 p 8 (LS §§ 167 lg 1 ja 167^2)	
lg 4 Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väljastab või seda pikendab elukohaliikmesriik puudega inimese või liikmesriigi õiguse alusel volitatud isiku taotluse alusel. See väljastatakse või seda pikendatakse mõistliku aja jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast, kuid mitte rohkem kui 90 päeva jooksul, välja arvatud juhul, kui nõutavad hindamised on veel pooleli. Liikmesriigid võivad väljastada ja pikendada Euroopa puudega inimese parkimiskaarti tasuta või nõuda tasu selle väljastamise ja pikendamisega seotud kulude eest. Kui sellist tasu nõutakse, tagavad liikmesriigid, et tasu ei ületa asjaomaseid halduskulusid ega takista ega heiduta puuetega inimesi taotlemast Euroopa puudega inimese parkimiskaarti.	Jah / tasu valikuline	Eelnõu § 2 p 8 (LS § 167)	Eesti väljastab Euroopa puudega inimese parkimiskaarti tasuta

lg 5 Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et Euroopa puudega inimese parkimiskaart asendab selle väljastamise soodustatud isiku taotluse korral ja igal juhul hiljemalt 5. detsembriks 2029 kõik olemasolevad puuetega inimeste parkimiskaardid, mis on väljastatud riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil kooskõlas soovitusega 98/376/EÜ.	jah	Eelnõu § 2 p 11 (LS § 264 lg 28)	
Kuni selle kuupäevani võivad liikmesriigid lubada, et puuetega inimeste parkimiskaartidel, mis on väljastatud enne 5. juunit 2028 kooskõlas soovitusega 98/376/EÜ, on nende territooriumil sama mõju kui Euroopa puudega inimese parkimiskaardil.			
lg 6 Euroopa puudega inimese parkimiskaart väljastatakse ja seda pikendatakse füüsilise versioonina. Liikmesriigid võivad otsustada täiendada kaardi füüsilist versiooni digiversiooniga pärast seda, kui komisjon on kehtestanud artikli 9 lõikes 2 osutatud tehnilise kirjelduse. Liikmesriikides, kus kaardi füüsilist versiooni täiendab digiversioon, võivad puuetega inimesed taotleda kaardi füüsilist versiooni ja soovi korral nii füüsilist kui ka digiversiooni. Digiversioon ei tohi sisaldada rohkem isikuandmeid kui II lisas sätestatud füüsilise versiooni jaoks ette nähtud andmed. Selles digiversioonis sisalduvad isikuandmed krüpteeritakse ja võetakse tehnilised ettevaatusabinõud tagamaks, et andmekandjat loevad vaid volitatud isikud.	Jah / digiversioon valikuline	Eelnõu § 2 p 8 (LS § 167 lg 7, § 167^3); kaardi vorm sätestatakse määrusega, vt seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“	

lg 7 Hiljemalt 5. detsembriks 2025 võtab komisjon kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusaktid käesoleva direktiivi täiendamiseks, et	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
p a) määrata kindlaks Euroopa puudega inimese parkimiskaardi füüsilise versiooni ruutkood ja asjakohasel juhul muud tehnika tasemele vastavad digielemendid, milles kasutatakse elektroonilisi vahendeid, et pettusi ennetada ja nende vastu võidelda, ning	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
p b) määrata kindlaks ühtne tehniline kirjeldus, mis tagab Euroopa puudega inimese parkimiskaardi füüsilise versiooni turvalisuse, sealhulgas asjakohased määruse (EL) 2016/679 kohased isikuandmete turvameetmed, ning koostalitlusvõimega seotud küsimused, nagu liidu ühtsed rakendused füüsilise versiooni digielementides sisalduvate andmete lugemiseks, milles kasutatakse elektroonilisi vahendeid pettuse vältimiseks ja selle vastu võitlemiseks.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 8 Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi muutmiseks, muutes II lisas esitatud Euroopa puudega inimese parkimiskaardi standardvormi andmevälju, kui selline muutmine on vajalik, et kohandada vormingut tehnika arenguga, et vältida võltsimist ja pettust, tegeleda kuritarvitamise või väärkasutusega või tagada koostalitlusvõime. Neis delegeeritud õigusaktides antakse liikmesriikidele piisavalt aega selliste muudatuste rakendamiseks.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused

Artikkel 9 Digiversioonid ja ühtne tehniline kirjeldus			
lg 1 Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et kehtestada Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi ligipääsetavad digiversioonid, mille andmeväljad on esitatud vastavalt I ja II lisas, ning tagada koostalitlusvõime.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 2 Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi digiversiooni andmekandja ühtne tehniline kirjeldus sellistes küsimustes nagu Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi kehtivuse ja seeria- või failinumbri kontrollimine, nende ehtsuse kontrollimine, võltsimise ja pettuse ärahoidmine, nimetatud kaartide lugemine liikmesriikide vahel ja nende kasutamine digiidentiteedikukru abil liidu tasandil.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 3 Lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused

lg 4 Enne lõike 1 või 2 kohaselt rakendusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes (23) sätestatud põhimõtetega puuetega inimeste ja nende esindusorganisatsioonidega ning iga liikmesriigi määratud ekspertidega.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
Artikkel 10 Järelevalve ja nõuetele vastavus			
lg 1 Liikmesriigid võtavad komisjoni toetusel vajalikud meetmed, et vältida võltsimise ja pettuse riski, ning võitlevad aktiivselt Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi petturliku väljastamise, petturliku kasutamise ja võltsimise vastu.	Jah	Võltsimine on süütegu, mille tuvastab korrakaitseorgan ja mille eest võib karistada KarS § 344 alusel. Petturliku kasutamise võltsimise ennetamiseks antakse võimalus kasutada kaardi kehtivuse kontrollimiseks valideerimisrakendust (PISTS § 14^5, LS § 167^3)	Meetmed kaartide võltsimise ennetamiseks on ka kaartide vormidel olemas.
lg 2 Kui liikmesriik puutub oma territooriumil kokku teises liikmesriigis välja antud Euroopa puudega inimese kaardi või Euroopa puudega inimese parkimiskaardi tõsise või süstemaatilise kuritarvitamise juhtumitega, teavitab kõnealune liikmesriik sellest asjaomase kaardi väljastanud liikmesriiki. Kaardi väljastanud liikmesriik tagab asjakohased järelmeetmed kooskõlas riikliku õiguse või tavaga. Liikmesriigid vahetavad teavet nimetatud kaartide kuritarvitamise kohta.	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^3 lg 3 ja 4 ning § 14^2 lg 5 ja lg 5^1) ning § 2 p 8 (LS § 167^1 lg 4 ja 5 ning 167^2 lg 3 ja 3^1)	

lg 3 Liikmesriigid kontrollivad asjakohasel juhul Euroopa puudega inimese kaardist või Euroopa puudega inimese parkimiskaardist tulenevate kohustuste täitmist ning neid kaarte omavate puuetega inimeste õiguste, sealhulgas abiloomadega seonduvate õiguste, ja puuetega inimesi saatvate või abistavate isikute, sealhulgas isiklike abistajate õiguste järgimist	Jah	Olemas kehtivas õiguses: TKS, VÕS (tarbjalepingu õigused), LPS, AvTS (§ 32).	
Artikkel 11 Juurdepääs teabele ja teadlikkuse suurendamine			
lg 1 Liikmesriigid teevad Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väljastamise, pikendamise ja kehtetuks tunnistamise tingimused, reeglid, tava ja korra üldsusele kättesaadavaks ligipääsetavas vormingus, sealhulgas digitaalses ja kergesti loetavas vormingus, ning taotluse korral puuetega inimeste nõutud abistavas vormingus.	Jah	Seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“ § 9 (SKA põhimääruse § 6^1)	
lg 2 Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et suurendada üldsuse teadlikkust ja teavitada puuetega inimesi ja nende esindusorganisatsioone, sealhulgas ligipääsetavatel viisidel, Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi olemasolust ning nende saamise, kasutamise ja pikendamise tingimustest. Komisjon korraldab koostöös liikmesriikidega liidu teadlikkuse suurendamise kampaania ning edendab pidevalt teadlikkuse suurendamist ja käesoleva direktiivi rakendamist käsitleva teabe levitamist.	Jah	Seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“ § 9 (SKA põhimääruse § 6 p-d 17^4–17^5)	

lg 3 Liikmesriigid võtavad meetmeid, et suurendada avaliku sektori asutuste ja eraettevõtjate teadlikkust Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi olemasolust ja kasutamisest ning julgustada selliseid asutusi ja ettevõtjaid pakkuma puuetega inimestele vabatahtlikult eritingimusi või eeliskohtlemist ning parkimistingimusi ja -rajatisi võimalikult paljude teenuste, muude tegevuste ja rajatiste puhul.	Jah	Seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“ § 9 (SKA põhimääruse § 6 p-d 17^4–17^5)	
lg 4 Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud teave tehakse tasuta kättesaadavaks selgel, terviklikul, kasutajasõbralikul ja kergesti ligipääsetaval viisil kooskõlas direktiivi (EL) 2019/882 I lisas teenuste suhtes kehtestatud asjakohaste ligipääsetavusnõuetega, sealhulgas avaliku sektori asutuste ametlikel veebisaitidel või muude sobivate vahendite abil.	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^6) ja § 2 p 8 (LS § 167^4)	
Artikkel 12 Pädevad asutused või organid ning kontaktpunktid			
lg 1 Liikmesriigid määravad ühe või mitu Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väljastamise, pikendamise ja kehtetuks tunnistamise eest vastutavat pädevat asutust või organit.	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^2 lg 1) ja § 2 p 8 (LS § 167 lg-d 1–2)	
lg 2 Liikmesriigid määravad ühe või mitu riiklikku kontaktpunkti, et hõlbustada liikmesriikide ja komisjoni vahelist dialoogi käesoleva direktiivi nõuetekohase ülevõtmise ja rakendamise üle. Liikmesriigid teatavad komisjonile oma riiklikud kontaktpunktid hiljemalt **5. juuniks 2025.**	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		
Artikkel 13 Puuetega inimeste esindusorganisatsioonid			

Liikmesriigid tagavad puuetega inimeste esindusorganisatsioonidega aktiivse konsulteerimise ja nende kaasamise Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väljatöötamisse, rakendamisse ja hindamisse.	jah	Seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“ § 9 (SKA põhimääruse § 6 p-d 17^4–17^5). Seletuskirjas on kirjeldatud esindusorganisatsioonide kaasamist direktiivi ülevõtmisse.	
Artikkel 14 Delegeeritud volituste rakendamine			
lg 1 Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 2 Artikli 7 lõigetes 7 ja 8 ning artikli 8 lõigetes 7 ja 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 4. detsembrist 2024. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused

lg 3 Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõigetes 7 ja 8 ning artikli 8 lõigetes 7 ja 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 4 enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega puuetega inimeste ja nende esindusorganisatsioonidega ning iga liikmesriigi määratud ekspertidega.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 5 Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 6 Artikli 7 lõike 7 või 8 või artikli 8 lõike 7 või 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused

Artikkel 15 Komiteemenetlus			
lg 1 Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 2 Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
Artikkel 16 Täitmise tagamine ja õiguskaitsevahendid			
lg 1 Liikmesriigid tagavad käesoleva direktiivi järgimise ja täitmise tagamiseks vajalike piisavate ja tulemuslike vahendite olemasolu.	Jah	RES § 60 lg 1 sätestab, et riigiasutusel on õigus võtta kohustusi ainult siis, kui talle on riigieelarves või selle alusel kinnitatud eelarves kohustuse täitmiseks vahendid ette nähtud. Õigusloome protsessi käigus (HÕNTE § 47 lg 1) on välja selgitatud seadusemuudatustega kaasnevad kulud ja nende katteallikad. Riigieelarvest on direktiivi vastuvõtmiseks vajalikud vahendid eraldatud.	

lg 2 Lõikes 1 osutatud vahendid hõlmavad järgmist:	Jah		
p a) sätted, mille kohaselt puuetega inimesed või nende määratud ning nende nimel ja nende või nende seadusliku eestkostja nõusolekul tegutsevad esindajad võivad kooskõlas riikliku õiguse ja tavaga vaidlustada pädevate asutuste või organite otsuse Euroopa puudega inimese kaardi või Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väljastamise, pikendamise või kehtetuks tunnistamise kohta;	Jah	Vaidemenetlus on sätestatud HMS § 71 jj. seega kehtivas õigusruumis olemas	
p b) sätted, mille kohaselt puuetega inimesed võivad riikliku õiguse alusel pöörduda kohtusse või pädevate haldusasutuste poole, kui ei täideta või kui rikutakse käesolevast direktiivist ja seda rakendavatest riiklikest sätetest tulenevaid kohustusi või õigusi;	Jah	Edasikaebamise õigus sätestatud HMS § 87, seega kehtivas õigusruumis olemas	
p c) sätted, mille kohaselt võivad üks või mitu järgmist liikmesriigi õiguse kohaselt määratud organit kooskõlas liikmesriigi õiguse ja korraga pöörduda kohtusse või pädevate haldusasutuste poole puudega inimese nõusolekul tema nimel või tema toetuseks, et kaitsta tema õigusi kohtu- või haldusmenetluses, mis toimub käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmise eesmärgil:	Jah	Menetluse korrad on sätestatud TsMS ja HKMS-s, seega kehtivas õigusruumis olemas	
p c) alapunkt i) avalik-õiguslikud asutused;	Jah		
p c) alapunkt ii) eraõiguslikud ühingud, organisatsioonid või muud juriidilised isikud, kellel on õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi järgimine, näiteks puuetega inimeste esindusorganisatsioonid.	Jah		
Artikkel 17 Nõuete täitmine ja karistused			

lg 1 Liikmesriigid kehtestavad kooskõlas riikliku õiguse ja tavaga normid asjakohaste meetmete, näiteks karistuste kohta, mida kohaldatakse avaliku sektori asutuste või eraettevõtjate suhtes käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riiklike sätete täitmata jätmise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine.	Jah	Tarbijakaitseseaduse § 61 lõike 1 kohaselt teeb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet riiklikku järelevalvet tarbijakaitseseaduse ja teiste õigusaktide alusel tarbijale antud õiguste tagamise üle. Seega on tarbijale teenuse osutamisel Euroopa puudega inimese kaardi alusel antud õiguste järgimise üle võimalik tugineda olemasolevale tarbijakaitsealasele järelevalvesüsteemile. Tarbijakaitseseaduse § 62 võimaldab järelevalves kohaldada korrakaitseseaduses sätestatud riikliku järelevalve meetmeid ning korrakaitseseaduse § 28 kohaselt võib pädev korrakaitseorgan teha korrarikkumise kõrvaldamiseks ettekirjutuse ja rakendada selle täitmata jätmisel haldussundi. Tarbijate kollektiivseid huve kahjustava tegevuse	

		lõpetamiseks võib TTJA tarbijakaitseseaduse § 64 alusel teha ettekirjutuse või pöörduda kohtusse. Avaliku sektori asutuse tegevuse korral tagavad täiendava õiguskaitse haldusmenetluse seaduse §§ 71 ja 72 ning halduskohtumenetluse seadustiku § 37, mis võimaldavad muu hulgas vaidlustada isiku õigusi rikkuva haldusakti või toimingu ning nõuda haldusakti andmist, toimingu tegemist, kahju hüvitamist või õigusvastaste tagajärgede kõrvaldamist. Direktiivi nõue on tagatud riikliku järelevalve, ettekirjutuse ja sunniraha kohaldamise võimalusega. Korrakaitseseaduse § 28 kohaselt võib pädev korrakaitseorgan teha ettekirjutuse korrarikkumise	

lg 2 Ettenähtud meetmed peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning nendega peavad kaasnema tõhusad parandusmeetmed.	Jah	kõrvaldamiseks ning ettekirjutuse täitmata jätmisel rakendada haldussundi. Ettekirjutusega on võimalik kohustada rikkumise lõpetamiseks ja õiguspärase olukorra taastamiseks, mistõttu on tagatud ka tõhus parandusmeede. Meetmete kohaldamisel lähtutakse muu hulgas korrakaitseseadusest tulenevast proportsionaalsuse põhimõttest.	
Artikkel 18 Teabe kättesaadavus			
lg 1 liikmesriigid tagavad, et avaliku sektori asutused teevad teabe eritingimuste või eeliskohtlemise või parkimistingimuste ja -rajatiste kohta, mida nad artiklite 5 ja 6 kohaselt puuetega inimestele pakuvad, üldsusele kättesaadavaks, sealhulgas oma veebisaitidel, kui need on olemas, või muude sobivate vahendite abil.	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^6) ja § 2 p 8 (LS § 167^4)	

Iga liikmesriik loob riikliku veebisaidi, mis sisaldab üldist teavet Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi eesmärgi ja kasutamise kohta, sealhulgas asjakohasel juhul viiteid pädevatele asutustele või organitele, kes vastutavad nende kaartide väljastamise, pikendamise ja kehtetuks tunnistamise eest. See veebisait sisaldab ka olemasolevat üldist teavet eritingimuste või eeliskohtlemise kohta, mida avaliku sektori asutused puuetega inimestele pakuvad, ning suunab kasutajaid külastama täpsema teabe saamiseks asjaomaste avaliku sektori asutuste spetsiaalseid veebisaite. See veebisait võib sisaldada ka vastavat eraettevõtjate teavet riigi tasandil.	Valikuline		Vastavalt Komisjoni 21.05.2026 toimunud seminaril antud juhistele võtab liikmesriik selle osa üle, kui on vajadus seadusesse kirjutada riiklikku veebisaidi loomine. Eestis on otsustatud, et Sotsiaalkindlustusamet teeb kaartide kohta oma koduleheküljele alamlehe, mis sisaldab direktiivis nõutavat teavet, me ei pea vajalikuks selle kohustuse lisamist seadusesse.
lg 2 Liikmesriigid julgustavad ka eraettevõtjaid tegema teabe nende pakutavate artiklite 5 ja 6 kohaste eritingimuste või eeliskohtlemise ning parkimistingimuste ja -rajatiste kohta ligipääsetavas vormingus üldsusele kättesaadavaks	Jah	Seletuskirja lisa 1 „Rakendusaktide kavandid“ § 9 (SKA põhimääruse § 6 p-d 17^4–17^5).	
lg 3 Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud teave tehakse tasuta kättesaadavaks selgel, terviklikul, kasutajasõbralikul ja kergesti ligipääsetaval viisil avaliku sektori asutuste või eraettevõtjate ametlikel veebisaitidel, kui see on olemas, või muude sobivate vahendite abil, kooskõlas direktiivi (EL) 2019/882 I lisas teenuste suhtes kehtestatud asjakohaste ligipääsetavusnõuetega.	Jah	Eelnõu § 1 p 3 (PISTS § 14^6) ja § 2 p 8 (LS § 167^4)	
lg 4 Kooskõlas asjakohase liidu õigusega tagavad piiriülese reisijateveo teenuste osutajad kohaldataval juhul, et Euroopa puudega inimese kaardiga reisijatele pakutakse selget teavet	Jah	Määruse § 18 lg 2, Piiriülese reisijateveo teenuse osutajatele kehtivad	

eritingimuste või eeliskohtlemise kohta, mida kohaldatakse reisi eri osades, või tehakse see teave neile kättesaadavaks		reisijate teavitamise kohustused juba vahetult kohaldatava Euroopa Liidu õiguse alusel. Määruse (EL) nr 181/2011 kohaselt peavad bussi- ja bussiliiniveo ettevõtjad tagama puuetega inimestele ja piiratud liikumisvõimega isikutele asjakohase teabe reisi ja veotingimuste kohta ning tegema selle teabe kättesaadavaks sobivas ja ligipääsetavas vormis. Määruse (EL) nr 1177/2010 kohaselt kehtivad vastavad teavitamiskohustused mere- ja siseveeteedel reisijateveo puhul. Raudteeveo puhul näeb määruse (EL) 2021/782 artikkel 22 ette, et raudteeveo-ettevõtja, jaamaülem, piletimüüja või reisikorraldaja annab puuetega inimesele või piiratud liikumisvõimega isikule tema nõudmisel teavet muu hulgas raudteeveoteenuse ja sellele juurdepääsu tingimuste kohta.	

Artikkel 19 Liidu veebileht			
lg 1 Hiljemalt 5. detsembriks 2028 loob komisjon Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi jaoks spetsiaalse liidu veebilehe. Liidu veebilehel on link artikli 18 lõike 1 teises lõigus osutatud riiklikele veebisaitidele.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 2 Liidu veebileht on kättesaadav kõigis liidu ametlikes keeltes, rahvusvahelises viipekeeles ja liikmesriikide viipekeeltes ning ligipääsetavas ja kergesti loetavas vormingus kooskõlas direktiivi (EL) 2019/882 I lisas teenuste suhtes kehtestatud asjakohaste ligipääsetavusnõuetega. Teave liidu veebilehel peab olema kergesti mõistetav, nii et selle keerukus ei ületaks Euroopa Nõukogu Euroopa keeleõppe raamdokumendi taset B1 (kesktase).	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
Artikkel 20 Aruandlus ja hindamine			
lg 1 Komisjon esitab hiljemalt 5. juuniks 2031 ja seejärel iga nelja aasta tagant Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused

lg 2 Lõikes 1 osutatud aruandes käsitletakse muu hulgas sotsiaalset, majanduslikku, tehnoloogilist ja muud asjakohast arengut silmas pidades Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi kasutamist, eelkõige tasude mõju, ja seda, mil määral on käesoleva direktiivi rakendamisel saavutatud selle eesmärgid ja koostoime muude asjakohaste liidu õigusaktidega, et hinnata käesoleva direktiivi läbivaatamise vajadust.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
Aruandes analüüsitakse ka spetsiifilisi ebasoodsaid olukordi, mis tulenevad intersektsionaalsest diskrimineerimisest, mida käsitatakse diskrimineerimisena, mis põhineb puude ning nõukogu direktiiviga 79/7/EMÜ (24), 2000/43/EÜ (25), 2000/78/EÜ (26) või 2004/113/EÜ (27) hõlmatud muu põhjuse kombinatsioonil, pöörates erilist tähelepanu puuetega naistele ja tüdrukutele.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 3 Hiljemalt 5. juuniks 2029 hindab komisjon puuetega inimeste vaba liikumisega seotud allesjäänud lünki. Komisjon võtab igakülgselt arvesse selle hindamise tulemusi, kui ta otsustab, kas liidu tasandil on vaja võtta täiendavaid meetmeid, et sellised lüngad kõrvaldada	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
lg 4 Liikmesriigid edastavad komisjonile viimase taotlusel ja aegsasti vajaliku teabe, et komisjon saaks lõikes 1 osutatud aruande koostada.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused

lg 5 Lõikes 1 osutatud aruandes võetakse arvesse puuetega inimeste, asjaomaste vabaühenduste, eriti puuetega inimeste esindusorganisatsioonide ning majanduslike sidusrühmade seisukohti.	ei (sellekohane info antud Euroopa Komisjoni korraldatud 21.05.2026 seminaril)		Komisjoni tegevused
Artikkel 21 Ülevõtmine			
lg 1 Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 5. juuniks 2027. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile	Jah	Eelnõu § 5; direktiivi ülevõtmise ja kohaldamise tähtajad.	
Nad kohaldavad kõnealuseid norme alates 5. juunist 2028.	Jah	Eelnõu § 5; direktiivi ülevõtmise ja kohaldamise tähtajad.	
lg 2 Kui liikmesriigid võtavad vastu lõikes 1 osutatud normid, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.	Jah	Eelnõu § 5; direktiivi ülevõtmise ja kohaldamise tähtajad.	
Artikkel 22 Jõustumine			
Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas			
Artikkel 23 Adressaadid			
Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.			
Lisa 1		Kõik alljärgnevad kaartidele kohaldatavad nõuded on käsitletud	

		seletuskirja lisas 1 „Rakendusaktide kavandid“	
Euroopa puudega inimese kaardi esi- ja tagakülje näidised (kujundus)	jah		
1. Kaardi suurus peab vastama formaadile ID-1, mis on kehtestatud standardiga ISO/IEC 7810	jah		
2. Kaardil on: — kaardiomajafoto, — kaardiomaja perekonna- ja eesnimi, — kaardiomaja sünniaeg, — kaardi seeria- või failinumber	jah		
3. Kaardi värv on tume- ja helesinine vastavalt käesolevas lisas esitatud pildile ja allpool esitatud viidetele:	jah		
— tumesinine: CMYK 100, 90, 10, 0,	jah		
RGB 0, 68, 148;	jah		
— helesinine: CMYK 94, 63, 7, 1,	jah		
RGB 0, 110, 183.	jah		
4. Kaardile märgitakse selle väljastamise ja kehtivusaja lõppemise kuupäevad	jah		
5. Kaardil on esitatud riigikood, mida ümbritseb liitu sümboliseeriv 12 tähega ring.	jah		
6. Kasutatav kirjatüüp on Arial Regular, või kui see ei ole võimalik, siis sans serif. Esi- ja taustavärvide vahel peab olema piisav kontrast.	jah		
7. Sõnad „European Disability Card“ inglise keeles ning kaardi väljastanud liikmesriigi ühes või mitmes ametlikus keeles kuvatakse kirjatüübis Arial Regular ja punktkirjas, kasutades Marburgi standardi mõõtmeid.	jah		

8. Valikulise tähe „A“ (kirjatüübis ja punktkirjas) võib lisada, kui kaart annab õiguse puudega inimest saatvale ühele või mitmele isiklikule abistajale või muule liikmesriigi õiguse või tava kohaselt tunnustatud saatvale või abistavale isikule, või abiloomale. Vastavalt liikmesriigi õigusele või tavale võib tähe „A“ lisada ka suurema toetusevajadusega puuetega inimeste puhul.	valikuline		
9. Artikli 7 lõike 7 punktis a osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise järel lisatakse ruutkood ja muud võimalikud digielemendid, milles kasutatakse elektroonilisi vahendeid pettuse vältimiseks. Kaardi füüsilise versiooni digielemendid võivad sisaldada rohkem isikuandmeid kui käesolevas lisas sätestatud füüsilise versiooni jaoks ette nähtud andmed. Selliste andmetega saavad tutvuda ainult kaardi väljastanud liikmesriikide avaliku sektori asutused ja üksnes volitatud isikud. Selliste isikuandmete töötlemisel järgitakse määrust (EL) 2016/679.	jah		
10. Kanded esitatakse inglise keeles ja kaardi väljastanud liikmesriigi ühes või mitmes ametlikus keeles. Kui liikmesriik soovib teha kandeid muus keeles kui bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi või ungari keeles, teeb ta seda, ilma et see piiraks muude käesoleva lisa sätete kohaldamist. Kui liikmesriik teeb kandeid bulgaaria või kreeka keeles, koostab ta kaardi versiooni, milles kasutatakse ladina tähestikku	Esimene lause kohustuslik, teine ja kolmas valikulised.		
Lisa 2			
Euroopa puudega inimese parkimiskaardi esi- ja tagakülje näidis (kujundus)	jah		
1. Kaardi suurus on järgmine:	jah		

— kõrgus: 106 mm,			
— laius: 148 mm.			
2. Kaardi värv on tumesinine ja kollane vastavalt käesolevas lisas esitatud piltidele ja allpool esitatud viidetele:	jah		
— tumesinine: CMYK 100, 90, 10, 0,			
RGB 0, 68, 148;			
— kollane: CMYK 94, 63, 7, 1,			
RGB 255, 237, 0.			
3. Kaart jagatakse nii esi- kui ka tagaküljel vertikaalselt kaheks	jah		
a) Esikülje vasakul poolel on esitatud:	jah		
— tumesinine ratastoolikasutaja sümbol kollasel taustal;	jah		
— kaardi väljastamise ja kehtivusaja lõppemise kuupäevad;	jah		
— kaardi seerianumber;	jah		
— kaardi väljastanud asutuse või organisatsiooni nimi;	jah		
— kui kaart on seotud sõidukiga ja liikmesriik seda nõuab, siis selle registreerimisnumber; liikmesriikide puhul, kes ei nõua registreerimisnumbri märkimist, asjaomane andmeväli puudub	jah		
b) Esikülje paremal poolel on esitatud:	jah		
— sõnad „European Parking Card for persons with disabilities“ inglise keeles ja kaardi väljastanud liikmesriigi ühes või mitmes ametlikus keeles suurtähtedega ning punktkirjas, kasutades Marburgi standardi mõõtmeid;	jah		
— taustaks kaardi väljastanud liikmesriigi eralduskood, mida ümbritseb liitu sümboliseeriv 12 tähega ring;	jah		

— artikli 8 lõike 7 punktis a osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise järel lisatav ruutkood ja muud võimalikud digielemendid, milles kasutatakse elektroonilisi vahendeid pettuse vältimiseks	jah		
Kaardi füüsilise versiooni digielemendid võivad sisaldada rohkem isikuandmeid kui käesolevas lisas sätestatud füüsilise versiooni jaoks ette nähtud andmed. Selliste andmetega saavad tutvuda ainult kaardi väljastanud liikmesriikide avaliku sektori asutustel ja üksnes volitatud isikud. Selliste isikuandmete töötlemisel järgitakse määrust (EL) 2016/679.	jah		
c) Tagakülje vasakul poolel on esitatud:	jah		
— kaardiomaja perekonna- ja eesnimi,	jah		
— kaardiomaja sünniaeg.	jah		
d) Tagakülje paremal poolel on inglise keeles ja kaardi väljastanud liikmesriigi ühes või mitmes ametlikus keeles:	jah		
— lause: „Kaart annab selle omajale õiguse kasutada asjaomases liikmesriigis kättesaadavaid puuetega isikutele ette nähtud kohalikke parkimistingimusi ja -rajatisi“;	jah		
— lause: „Kui kaarti kasutatakse, tuleb see asetada sõiduki esiossa nii, et kaardi esikülg on kontrollimiseks selgelt nähtav.“	jah		

4. Kanded esitatakse inglise keeles ja kaardi väljastanud liikmesriigi ühes või mitmes ametlikus keeles. Kui liikmesriik soovib teha kandeid muus keeles kui bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi või ungari keeles, teeb ta seda, ilma et see piiraks muude käesoleva lisa sätete kohaldamist. Kui liikmesriik teeb kandeid bulgaaria või kreeka keeles, koostab ta kaardi versiooni, milles kasutatakse ladina tähestikku.	Esimene lause kohustuslik, teine ja kolmas valikulised.		

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv (EL) 2024/2842, 23. oktoober 2024, millega laiendatakse direktiivi (EL) 2024/2841 liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmanda riigi kodanikule

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv (EL) 2024/2842 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX:32024L2842

EL-i õigusakti norm	**EL-i õigusakti normi ülevõtmise kohustus**	**EL-i õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad ja kehtivad riigisisesed õigusaktid**	**Kommentaarid**
Artikkel 1			
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2024/2841 sätestatud norme, õigusi ja kohustusi kohaldatakse puuetega kolmanda riigi kodanike suhtes, kes elavad seaduslikult liikmesriigis ja kes ei ole nimetatud direktiivi alusel soodustatud isikud ning kelle puudestaatust või puudel põhineva spetsiifiliste teenuste saamise õigust või õigust puuetega inimestele ettenähtud parkimistingimustele ja rajatistele on tunnustanud nende elukohaliikmesriik, ning neid saatvate või abistavate isikute suhtes, sealhulgas nende isiklike abistajate või abiloomade suhtes, kes on määratletud vastavalt nimetatud direktiivi artikli 3 punktides 4 ja 8.	Jah	SÜS § 3 lg 1 ja PISTS § 3 lg 1 p 2 ja 3, seega kehtivas õigusruumis olemas.	
Artikkel 2			

Käesolevas direktiivis tähendab „kolmanda riigi kodanik“ isikut, kes ei ole liidu kodanik ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 1 tähenduses.	Jah	SÜS § 3 lg 1 ja PISTS § 3 lg 1 p 2 ja 3, seega kehtivas õigusruumis olemas.	
Artikkel 3			
Käesolev direktiiv ei mõjuta kohaldatavaid õigusnorme, millega reguleeritakse liikmesriigis seaduslikult elavate kolmanda riigi kodanike liikumist liidus.	Jah		Tegemist on direktiivi kohaldamisala piiritleva sättega. Direktiiv ega Euroopa puudega inimese kaart või Euroopa puudega inimese parkimiskaart ei anna kolmanda riigi kodanikule iseseisvat õigust liikmesriiki siseneda, seal viibida või liikmesriikide vahel liikuda. Need õigused tulenevad jätkuvalt muudest Euroopa Liidu ja riigisisestest õigusnormidest. Eestis reguleerivad välismaalaste sisenemise, viibimise ja elamise aluseid eelkõige välismaalaste seadus, Euroopa Liidu kodaniku seadus, riigipiiri seadus ning vahetult kohaldatavad Euroopa Liidu õigusaktid. Direktiivi alusel ette nähtud õigusi saab kolmanda riigi kodanik kasutada üksnes juhul, kui tal on asjaomase liikmesriigi territooriumil viibimiseks muu õiguslik alus.
Artikkel 4			
Liikmesriigid võivad asjakohasel juhul võtta meetmeid, et võtta arvesse kolmanda riigi kodanike keelelisi erivajadusi, sealhulgas kasutades lihtsamini mõistetavat keelt.	Valikuline		Eestis on kõik informatsioon kätte saadav kodulehtedel eesti, inglise ja vene keeles. Hetkel ei ole kavas teiste riikide viipekeelt või lihtsat keelt kasutama hakata.

Artikkel 5			
Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kolmanda riigi kodanike suhtes kohaldatakse direktiivi (EL) 2024/2841 artiklit 20.	Jah		Direktiivi (EL) 2024/2841 artikkel 20 reguleerib direktiivi kohaldamise kohta aruannete koostamist ja hindamist ning paneb vastavad põhikohustused Euroopa Komisjonile. Direktiivi (EL) 2024/2842 artikli 5 kohaselt tuleb aruandluses ja hindamisel hõlmata ka direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid kolmanda riigi kodanikke. Liikmesriik peab Euroopa Komisjoni taotlusel esitama aruande koostamiseks vajaliku teabe. Tegemist on rakendusliku halduskoostöö kohustusega, mida täidab pädev asutus oma ülesannete raames ja mille täitmiseks ei ole vaja kehtestada eraldi riigisisest õigusnormi.
Artikkel 6			
Lg 1 Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 5. juuniks 2027. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.	Jah	Direktiivi ülevõtmise tähtaeg.	
Nad kohaldavad kõnealuseid norme alates 5. juunist 2028.	Jah	Direktiivi ülevõtmise tähtaeg.	
lg 2 Kui liikmesriigid võtavad vastu lõikes 1 osutatud normid, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.	Jah		Üle võetud eelnõu normitehnilise märkusega. HÕNTE § 27 lõike 3 kohaselt lisatakse Euroopa Liidu õiguse ülevõtmiseks koostatud seaduseelnõule normitehniline märkus, milles esitatakse

			ülevõetava direktiivi andja, liik, number, pealkiri ja avaldamismärge. Eelnõu pealkirja järel oleva normitehnilise märkusega viidatakse muu hulgas direktiivile (EL) 2024/2842. Eraldi materiaalõigusliku sätte kehtestamine ei ole vajalik.
Artikkel 7			
Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas	Ei		
Artikkel 8			
Artikkel 8 Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega	Ei		